

Православен храм изплува от язовир Огоста

Изоставената преди 35 години църква “Свето Вознесение господне” изплува от водите на язовир Огоста при спадане на нивото му през последния месец.

Потопената църква е била част от село Живовци, което заедно със съседното село Калиманица остават на дъното на един от най-големите язовири в България – язовир Огоста. Язовирът е строен в продължение на 20 години, събира водите си от 3 реки – Огоста, Бързия и Златица, той е четвърти по площ и втори по обем язовир в страната и се намира на 600 метра югозападно от покрайнините на град Монтана и на 60 метра над нивото на града.

Храмът е построен през 1858 г. от майстор Лило, основоположник на една от най-значимите Възрожденски строителни школи – Славинската. Майсторът е известен още с възобновяването на Лопушанския манастир. След построяването на язовир Огоста, църквата на село Живовци е потопена и периодично изплува при ниски води.

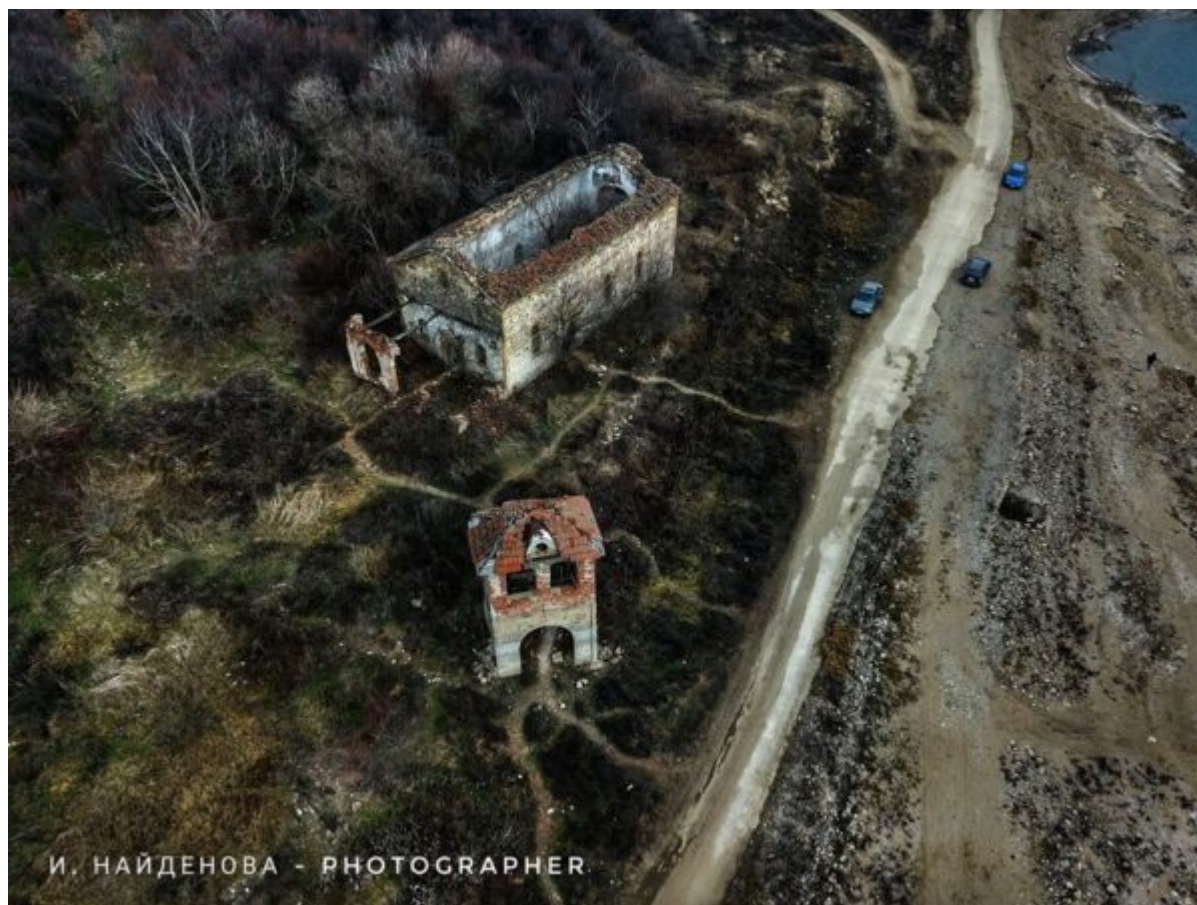
ПРЕДСКАЗАНИЕ ЗА ГИБЕЛТА НА ЖИВОВЦИ

Малцина от старите хора днес си спомнят, че Живовци и жителите му очаквали гибелта на селото още далеч, далеч преди да се вземе решение за построяването на язовир „Огоста“ и изселването му. И мнозина не го и дочакали. Но то наистина се случило. Затова разказва следното предание.

Някога, още през турското робство, в селото дошъл незнайно откъде белобрад старец. Събрали се хората около него, заприказвали го, той дълго мълчал, погладил си брадата, па рекъл: „Помнете ми думата, това село нема да го бъде. Вода ще го носи пет пъти, петата съвсем ще го затрие“. Поседял малко, погледал селото и си тръгнал.

И наистина след години, през 1830 г. на 27 юли (стар стил) на празника на Св. Панталеймон паднала голяма градушка, придружена с буря и пороен

дъжд, който изкъртил голяма част от посадените орехови дървета в землището на Горно Церовене, близко до границата на с. Живовци. Облакът идвал откъм Чипровския балкан, минал през Тракийската равнина и заминал за Европейска Турция.

Второто наводнение е от 1858 година през месец май. На Спасовден е паднал голям пороен дъжд, вследствие на който река Огоста придошла толкова голяма, че дори в Горно Церовене единият ѝ бряг е бил до местностите Под Стоянов лъг и Летони връх, а другият до Камено бръдце, които също са към границата на село Живовци. Това показва, че цялата низина е била под водата. Това наводнение е останало с имената Спасовска вода и Повогъето.

Случайно попаднах на един откъс от книгата „Срещи с кометите“ от Никола Николов, Валери Голев и Венелина Рачева, издадена през 1986 г.

За кометите от 1858 г. споменава в своите летописни“ неволи“ и монахът Дамаскин Хилендарец: 1858 година, септемврия 16, три пъти този ден земята се тресе: на 6 сахата през деня, на 10 на икиндия и на 6 през нощта. И опашати звезди явиха се две – една много голяма на север, другата малка на изток. И води големи имаше през тази година. Срещнах старец на 120 години и той не помни да е имало друг път толкова много вода. И много градове се потопиха: Плевен, Търново, Габрово, Ловеч, Враца и други градове и села безброй. Тази година много страдах, 20 деня окован стоях в Черепиш с букаи, 14 дни хляб в устата си не турих, и пак оживях“...

Това е едно от потвържденията за наводнението от 1858 г.

Третото наводнение е станало на 12 май (стар стил) 1915 г. след пороен дъжд.

Четвъртото наводнение се е случило на 4 срещу 5 юни (нов стил) 1942 г. Паднал обилен пороен дъжд по цялото поречие на река Огоста и сутринта реката заляла почти цялото село. Тогава хората си изкарвали животните в местността Връо. Водата отнесла Горановата воденица на село Живовци и Иваново село (или Иванова махала), намиращо се към град Фердинанд. Удалили се две жени каракачанки от същото село.

Петата вода, която старецът предрекъл, е днешният язовир.

Това предание било забравено, докато не се заговорило за изселването на селото. Тогава старци, раждани през XIX век, си спомнили преданието за гибелта на селото от своите бащи и деди и го разказали на по-младите, които днес също ги няма сред живите, или са много малко. И така преданието е достигнало до днес, но днес то наистина е обречено на забрава.

dobrotoliubie.com